

ZASADY PRZEPROWADZANIA PRZEWODÓW DOKTORSKICH na Wydziale Mechanicznym Akademii Morskiej w Gdyni

1. Wstęp

- 1.1. Zasady przeprowadzania przewodu doktorskiego (zwanego dalej *przewodem*), obowiązujące na Wydziale Mechanicznym Akademii Morskiej w Gdyni (zwanym dalej *Wydziałem*), są oparte na:
 - Ustawie o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki z dnia 14 marca 2003 r. (Dz.U. Nr 65 poz. 595 z 2003 z późniejszymi zmianami), zwanej dalej *Ustawą*,
 - Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 września 2011 r. sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodach doktorskich, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz. U. Nr 204, poz. 1200, 2011r.), zwanego dalej *Rozporządzeniem*,
 - wieloletniej tradycji i zwyczajach przyjętych na Wydziałach Mechanicznych szkół wyższych.
- 1.2. Osoba ubiegająca się o nadanie stopnia naukowego doktora jest dalej zwana *kandydatem* (Rozporządzenie, § 1.1). Dziekan Wydziału jest zwany dalej *dziekanem*, Rada Wydziału (rada jednostki organizacyjnej) - *radą*.
- 1.3. W głosowaniu związanym z przewodem biorą udział członkowie rady z tytułem naukowym lub ze stopniem doktora habilitowanego.
- 1.4. Na Wydziale można uzyskać stopień doktora nauk technicznych w zakresie dyscypliny naukowej: **Budowa i Eksploatacja Maszyn**.

2. Ogólne warunki wymagane od kandydata

- 2.1. Posiadanie tytułu zawodowego magistra, magistra inżyniera lub innego równorzędnego o którym mowa w art. 12 ust. 1 pkt. 1 *Ustawy*.
- 2.2. Uzyskanie wstępnej zgody (ewentualnie w formie ustnej) - osoby z tytułem naukowym lub ze stopniem naukowym doktora habilitowanego - na podjęcie się promotorskiej opieki nad realizacją rozprawy. Miejsce zatrudnienia promotora nie ma znaczenia.
- 2.3. Uzgodnienia w sprawie finansowaniu kosztów związanych z przewodem (dla kandydatów z poza Wydziału Mechanicznego AMG).

3. Wniosek o wszczęcie przewodu

- 3.1. Kandydat wraz z wnioskiem o wszczęcie przewodu doktorskiego przedstawia *dziekanowi* (Rozporządzenie, § 1.1):
 - a) oryginał lub uwierzytelniony odpis dokumentu stwierdzającego posiadanie tytułu zawodowego, o którym mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1 *Ustawy*;
 - b) proponowany temat i koncepcję rozprawy doktorskiej ze wskazaniem obszaru wiedzy, dziedziny i dyscypliny naukowej, w zakresie której ma być otwarty przewód doktorski;
 - c) propozycję promotora oraz ewentualnie promotora pomocniczego;
 - d) wykaz prac naukowych lub twórczych prac zawodowych;
 - e) informację o przebiegu wcześniejszego przewodów doktorskich (jeżeli były);
 - f) wniosek może również zawierać:
 - certyfikat potwierdzający znajomość języka obcego nowożytnego na poziomie wystarczającym do zwolnienia z egzaminu doktorskiego (wykaz certyfikatów zawarto w załączniku do Rozporządzenia),
 - wniosek o wyrażenie zgody na przedstawienie pracy w języku innym niż polski.
- 3.2. *Promotorem* w przewodzie doktorskim może być osoba posiadająca tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego w zakresie danej lub pokrewnej dyscypliny naukowej.

- 3.3. *Promotorem* w przewodzie doktorskim może być również osoba będąca pracownikiem zagranicznej szkoły wyższej lub instytucji naukowej, nieposiadająca polskiego stopnia doktora habilitowanego lub tytułu profesora, jeżeli *rada* uzna, że osoba ta jest wybitnym znawcą problematyki, której dotyczy rozprawa doktorska.
- 3.4. *Promotorem pomocniczym* w przewodzie doktorskim, który pełni istotną funkcję pomocniczą w opiece nad *kandydatem*, w tym w szczególności w procesie planowania badań, ich realizacji i analizy wyników może być osoba posiadająca stopień doktora w zakresie danej lub pokrewnej dyscypliny naukowej lub artystycznej i nieposiadająca uprawnień do pełnienia funkcji promotora w przewodzie doktorskim.

4. Wszczęcie przewodu

- 4.1. *Dziekan* zapoznaje się z wnioskiem kandydata i załączonymi dokumentami a następnie wyznacza termin seminarium wydziałowego na którym, w obecności opiekuna naukowego, kandydat prezentuje swój dorobek zawodowy, tezy rozprawy doktorskiej i planowany zakres merytoryczny rozprawy.
- 4.2. O terminie seminarium wydziałowego wymienionego w pkt. 4.1. muszą być powiadomieni imiennie wszyscy członkowie *rady* z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem.
- 4.3. Na posiedzeniu *rady* następującym po seminarium wymienionym w pkt. 4.1., *dziekan* przedstawia radzie projekty uchwał w sprawie:
– wszczęcia przewodu doktorskiego i wyznaczenia promotora oraz ewentualnie promotora pomocniczego.
- 4.4. *Rada* dyskutuje projekty uchwały przedstawionej przez *dziekana* i w **głosowaniu tajnym** podejmuje odpowiednią uchwałę (Ustawa, art. 14.2).

5. Egzaminy doktorskie

- 5.1. Egzaminy doktorskie są zdawane przed przyjęciem rozprawy doktorskiej.
- 5.2. *Dziekan* na wniosek *promotora* , proponuje tematykę egzaminów doktorskich:
– z dyscypliny podstawowej odpowiadającej tematowi rozprawy doktorskiej,
– z dyscypliny dodatkowej,
– z języka obcego nowożytnego.
- 5.3. *Rada* zatwierdza tematykę egzaminów doktorskich w **głosowaniu jawnym**.
- 5.4. *Dziekan* proponuje *radzie* skład komisji egzaminacyjnych, do której wchodzi dodatkowo egzaminator z zakresu języka obcego i ewentualnie inni specjaliści.
- 5.5. Osoby włączone dodatkowo do komisji egzaminacyjnej (poza egzaminatorem z języka obcego) powinny mieć tytuł naukowy lub stopień doktora habilitowanego.
- 5.6. *Rada*, w **głosowaniu jawnym**, wybiera skład komisji egzaminacyjnej (Rozporządzenie, §3).
- 5.7. *Dziekan* w porozumieniu z komisjami egzaminacyjnymi ustala terminy egzaminów doktorskich (Rozporządzenie, §4.2).
- 5.8. Każdy egzamin odbywa się przed komisją egzaminacyjną w składzie, co najmniej: 3-osobowym dla egzaminu z dyscypliny dodatkowej i języka obcego nowożytnego; 4-osobowej dla egzaminu z dyscypliny podstawowej. Egzaminator z języka obcego bierze udział tylko w egzaminie z języka obcego.
- 5.9. Kandydat, który przedstawił certyfikat, o którym mowa w Rozporządzeniu § 1 ust. 3 pkt 1, jest zwolniony z egzaminu doktorskiego w zakresie nowożytnego języka obcego.
- 5.10. W protokole z egzaminu zamieszcza się treść wszystkich zadanych pytań i oceny odpowiedzi na każde z tych pytań (**ndst, dost, db** lub **bdb**) oraz podaje się ogólny wynik egzaminu - '**zadawalający**' bądź '**niezadawalający**'.
- 5.11. W przypadku niezadawalającego wyniku egzaminu doktorskiego *rada*, na wniosek *kandydata*, może wyrazić zgodę na powtórne jego zdawanie, nie wcześniej jednak niż po upływie trzech miesięcy i nie więcej niż jeden raz. Termin ten wyznacza *dziekan* .

6. Złożenie rozprawy doktorskiej

- 6.1. Rozprawa doktorska, przygotowana pod opieką *promotora*, powinna stanowić oryginalne rozwiązanie problemu naukowego oraz wykazywać ogólną wiedzę teoretyczną kandydata w danej dyscyplinie naukowej, a także umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej.
- 6.2. *Kandydat* przedkłada *promotorowi* rozprawę doktorską wraz ze streszczeniem (w języku polskim i angielskim) albo — w przypadku prac projektowych, konstrukcyjnych, technologicznych lub artystycznych — opisem wskazującym problem naukowy albo zagadnienie artystyczne, które zostało w tej pracy przedstawione, w formie elektronicznej i w formie papierowej. (Rozporządzenie, § 5.1).
- 6.2. *Promotor* przedstawia ją wraz ze swoją pisemną opinią *dziekanowi*.
- 6.3. W przypadku gdy rozprawę doktorską stanowi część pracy zbiorowej, kandydat przedkłada oświadczenia wszystkich jej współautorów określające indywidualny wkład każdego z nich w jej powstanie. Kandydat jest zwolniony z obowiązku przedłożenia oświadczenia w przypadku śmierci współautora, uznania go za zmarłego albo jego trwałego uszczerbku na zdrowiu, uniemożliwiającego uzyskanie wymaganego oświadczenia.

7. Wyznaczenie recenzentów

- 7.1. Po przedstawieniu przez *promotora* rozprawy doktorskiej, *dziekan* przedstawia *radzie* listę kandydatów na recenzentów rozprawy podając jednocześnie nazwiska preferowanych kandydatów i ich uzasadnienie.
- 7.2. *Rada* wybiera, co najmniej dwóch recenzentów, spośród osób zatrudnionych w szkole wyższej lub jednostce organizacyjnej innej niż ta, której pracownikiem jest osoba ubiegająca się o nadanie stopnia doktora i niebędących członkami rady jednostki organizacyjnej przeprowadzającej przewód. (*Ustawa* art. 20 ust.5).
- 7.3. Recenzentem może być osoba z tytułem naukowym lub ze stopniem doktora habilitowanego, w zakresie dyscypliny naukowej: Budowa i Eksploatacja Maszyn lub pokrewnej (*Ustawa*, art. 20 ust.6).
- 7.4. Jednym z recenzentów rozprawy doktorskiej może być również osoba będąca pracownikiem zagranicznej szkoły wyższej lub instytucji naukowej, nieposiadająca polskiego stopnia doktora habilitowanego lub tytułu profesora, jeżeli *rada* uzna, że osoba ta jest wybitnym znawcą problematyki, której dotyczy rozprawa doktorska (*Ustawa*, art. 20 ust.8).
- 7.5. *Rada*, w **głosowaniu tajnym**, wyznacza recenzentów rozprawy doktorskiej (*Ustawa*, art. 14 ust.2 pkt.2).
- 7.6. *Dziekan*, kieruje rozprawę do recenzentów, którzy są zobowiązani przedstawić swoje opinie (w formie papierowej i elektronicznej) nie później, niż w ciągu 2 miesięcy od daty otrzymania rozprawy. *Rada*, w uzasadnionych przypadkach, może przedłużyć termin przedstawienia recenzji o dalszy miesiąc (Rozporządzenie, § 6.3).
- 7.7. Recenzja rozprawy doktorskiej powinna zawierać szczegółowo uzasadnioną ocenę, czy rozprawa ta spełnia warunki określone w art. 13 *Ustawy*.
- 7.8. W przypadku gdy rozprawę doktorską stanowi część pracy zbiorowej, recenzja zawiera ocenę indywidualnego wkładu kandydata w jej powstanie.
- 7.9. Recenzja może zawierać również wnioski dotyczące ewentualnego uzupełnienia lub poprawienia rozprawy.
- 7.10. Rozprawa uzupełniona lub poprawiona wymaga dodatkowych recenzji tych samych recenzentów (wykonanych w terminie jednego miesiąca).
- 7.11. Niezwłocznie po otrzymaniu ostatniej recenzji *dziekan* przekazuje wszystkie recenzje Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów, zwanej dalej „Centralną Komisją”, w formie elektronicznej oraz umieszcza na stronie internetowej Wydziału Mechanicznego wraz ze streszczeniem pracy. Recenzje i streszczenie pracy doktorskiej pozostają na stronie internetowej Wydziału do dnia obrony.

8. Przyjęcie rozprawy

8.1. *Rada* po zapoznaniu się z recenzjami i wynikami egzaminów doktorskich podejmuje, w **głosowaniu tajnym**, uchwałę w sprawie:

- przyjęcia rozprawy doktorskiej i dopuszczenia jej do publicznej obrony (*Ustawa*, art.14 ust.2 pkt.3),
- nie przyjęcia rozprawy i nie dopuszczenia jej do publicznej obrony.

8.2. *Rada* może uzależnić przyjęcie rozprawy od jej uprzedniego uzupełnienia lub poprawienia.

8.3. Jeśli *rada* uzależniła przyjęcie rozprawy od jej uprzedniego uzupełnienia lub *poprawienia*, *kandydat* w porozumieniu z *promotorem* składa poprawioną rozprawę *dziekanowi*, który przekazuje ją recenzentom celem uzyskania dodatkowych opinii. Po zapoznaniu się z nimi *rada* podejmuje uchwałę jak w p. 8.1.

8.4. Jeśli *rada* podjęła uchwałę o nie przyjęciu rozprawy, oznacza to zamknięcie przewodu. Rozprawa nie może być wówczas podstawą do ubiegania się o nadanie stopnia doktora poza Wydziałem (*Ustawa*, art. 14 ust.3).

9. Publiczna obrona rozprawy

9.1. Termin publicznej obrony rozprawy doktorskiej ustala *dziekan* w porozumieniu z *kandydatem* i *promotorem*.

9.2. *Dziekan* co najmniej 10 dni przed terminem obrony zawiadamia - o jej dacie i miejscu - jednostki organizacyjne uprawnione do nadawania stopnia doktora w dyscyplinie naukowej *Budowa i Eksploatacja Maszyn* oraz wywiesza odpowiednie ogłoszenie na Wydziale, informując jednocześnie, że zainteresowani mogą zapoznać się z rozprawą doktorską w Bibliotece Głównej Akademii Morskiej w Gdyni.

9.3. Obrona rozprawy doktorskiej odbywa się na otwartym posiedzeniu *Rady Wydziału* z udziałem promotora i recenzentów, przy czym:

- *dziekan* charakteryzuje sylwetkę *kandydata*,
- *kandydat* prezentuje główne założenia rozprawy doktorskiej,
- recenzenci przedstawiają swoje opinie (w razie nieobecności recenzenta jego opinię odczytuje *dziekan*).

Następnie *dziekan* otwiera dyskusję, w której mogą zabierać głos wszyscy obecni na posiedzeniu. Dyskusję kończy wypowiedź *kandydata*.

9.4. Po zakończeniu obrony rozprawy doktorskiej *rada* odbywa posiedzenie niejawnie, na którym podejmuje uchwały w sprawach:

- przyjęcia publicznej obrony rozprawy doktorskiej (*Ustawa*, art. 14 ust.2 pkt.4),
- nadania stopnia doktora (*Ustawa*, art. 14 ust.2 pkt.5):

9.5. O wyniku obrad *rady*, *dziekan* powiadamia niezwłocznie *kandydata* oraz osoby uczestniczące w publicznej obronie.

9.6. Uchwała *rady* o nadaniu stopnia doktora staje się prawomocna z chwilą jej podjęcia (*Ustawa*, art. 15 ust.1).

9.7. Ewentualne wyróżnienie rozprawy może być dopuszczone wyłącznie na użytek wewnętrzny, na zasadach stanowiących załącznik do niniejszego dokumentu. W dokumentach prawnych, regulujących postępowanie w sprawie nadania stopni naukowych, pojęcie wyróżnienia rozprawy nie występuje.

9.8. *Dziekan* zawiadamia o nadaniu stopnia doktora Centralną Komisję ds. Stopni i Tytułów oraz Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

10. Zespołowa rozprawa doktorska

10.1. Rozprawę doktorską może stanowić samodzielna i wyodrębniona część pracy zbiorowej, jeżeli wykazuje ona indywidualny wkład *kandydata*, odpowiadający warunkom określonym w pkt. 6.1.

- 10.2. W przypadku gdy rozprawę doktorską stanowi część pracy zbiorowej, należy przedłożyć oświadczenia wszystkich jej współautorów określające indywidualny wkład każdego z nich w jej powstanie.
- 10.3. W przypadku gdy o nadanie stopnia doktora na podstawie rozprawy doktorskiej stanowiącej część pracy zbiorowej ubiega się w tej samej jednostce organizacyjnej więcej niż jedna osoba, należy:
- przeprowadzić obronę rozprawy doktorskiej równocześnie dla wszystkich *kandydatów*,
 - podejmować uchwały w sprawie wyniku poszczególnych czynności przewodu doktorskiego oddzielnie w stosunku do każdego *kandydata*.

11. Uwagi końcowe

- 11.1. Jeśli promotorem rozprawy jest dziekan, nie może on reprezentować rady w żadnej sprawie związanej z przewodem, ani przewodniczyć *radzie* w tych punktach porządku dziennego, które dotyczą przewodu.
- 11.2. Skład komisji egzaminacyjnej może zostać zmieniony lub uzupełniony na wniosek dziekana w tym samym trybie, jak jej powołanie. Komisja zostaje rozwiązana z chwilą nadania stopnia lub zamknięcia przewodu.
- 11.3. Zmiana recenzenta przez *radę* może nastąpić w tym samym trybie, jak powołanie recenzentów.
- 11.4. Zmiana tematu rozprawy może nastąpić na wniosek *kandydata* w tym samym trybie, jak wszczęcie przewodu.
- 11.5. W uzasadnionym przypadku zmiana promotora może nastąpić na wniosek promotora lub *kandydata* w tym samym trybie, jak wszczęcie przewodu.
- 11.6. W przypadku śmierci promotora, dziekan w porozumieniu z kandydatem, przedstawia *radzie* wniosek:
- w sprawie wyznaczenia nowego promotora, lub alternatywnie,
 - w sprawie zamknięcia przewodu.
- Rada podejmuje decyzję w tym samym trybie, jak przy wszczęciu przewodu.
- 11.7. Przewód może zostać zamknięty - poza przypadkami wymienionymi wyżej w p. 8.4 i 11.6 - na wniosek kandydata, promotora lub dziekana. Decyzja *rady* o zamknięciu przewodu na wniosek kandydata podejmowana jest w głosowaniu jawnym. Podobnie w głosowaniu jawnym rada podejmuje decyzję o zamknięciu przewodu na wniosek promotora, lub dziekana o ile przewód został otwarty przed ponad 10 laty; w innych przypadkach - w głosowaniu tajnym. O decyzji rady należy pisemnie zawiadomić *kandydata* (o ile to możliwe).
- 11.8. Przewód zostaje zamknięty bez żadnych formalności w przypadku śmierci *kandydata*, o czym dziekan informuje radę.
- 11.9. W punktach porządku obrad rady dotyczących przewodu, przewodniczy *dziekan* z zastrzeżeniem p. 11.1.
- 11.10. Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów (liczba głosów 'tak' większa od sumy liczby głosów 'nie' i wstrzymujących się) przy obecności co najmniej połowy ogólnej liczby osób uprawnionych do głosowania (Ustawa, art. 20 ust.1).
- 11.11. Jeśli promotor i recenzenci nie są członkami *rady*, *dziekan* zaprasza ich na posiedzenie *rady* i są oni uprawnieni do wszystkich głosowań związanych z przewodem (Ustawa, art. 20 ust.3).
- 11.12. Głosy nieważne w głosowaniu tajnym traktuje się przy ustalaniu wyniku jak głosy wstrzymujących się.
- 11.13. Rada Wydziału Mechanicznego postanawia, że jedna osoba może być promotorem lub promotorem pomocniczym w co najwyżej 5 jednocześnie prowadzonych przewodach doktorskich.
- 11.14. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym dokumencie stosuje się zapisy ustawy z 14 marca 2003 o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. Nr 65 poz. 595 z 2003 z późniejszymi zmianami) oraz rozporządzenia MNiSzW z 22 września 2011 w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w

przewodach doktorskich, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz. U. Nr 204, poz. 1200, 2011r.).

11.15. Niniejszy dokument ma zastosowanie w przewodach doktorskich wszczętych po 30 września 2013 roku.

12. Odwołania

12.1. Od uchwały *rady* w sprawie:

- odmowy wszczęcia przewodu,
- odmowy przyjęcia rozprawy,
- odmowy nadania stopnia doktora,
- zamknięcia przewodu nie na wniosek *kandydata*,

przysługuje *kandydatowi* odwołanie do Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów (Ustawa, art. 21).

12.2. Odwołanie należy wnieść za pośrednictwem *rady* (składając je *dziekanowi*) w terminie miesiąca od dnia powiadomienia o uchwale. Rada powołuje komisję do rozpatrzenia odwołania, która po zapoznaniu się z aktami przewodu i odwołaniem kandydata przedstawia radzie propozycję opinii w tej sprawie. Opinię rada uchwała w głosowaniu tajnym. Rada przekazuje odwołanie do Centralnej Komisji wraz ze swą opinią i aktami przewodu w terminie 3 miesięcy od daty złożenia odwołania. Dalszy tok sprawy zależy od decyzji Centralnej Komisji, która może utrzymać w mocy zaskarżoną uchwałę, przekazać sprawę radzie do powtórnego rozpatrzenia lub skierować ją do innej jednostki.

ZAŁĄCZNIK Nr 1 do zasad przeprowadzenia przewodów doktorskich na Wydziale Mechanicznym Akademii Morskiej w Gdyni

ZASADY WYRÓŻNIANIA ROZPRAW DOKTORSKICH

1. Stan formalno - prawny i tradycja

W dokumentach prawnych, regulujących postępowanie w sprawie nadawania stopni naukowych - pojęcie wyróżnienia rozprawy doktorskiej nie występuje.

Wyróżnienie rozprawy, jako akt nie objęty nakazem lub zakazem, może być dopuszczone wyłącznie na wewnętrzny użytek wydziałowy. W wieloletniej tradycji i zwyczajach przyjętych na różnych wydziałach uczelni akademickich niekiedy stosuje się tę formę dodatkowego satysfakcjonowania autora rozprawy.

2. Propozycja wyróżnienia

Propozycja wyróżnienia rozprawy może pochodzić z inicjatywy recenzenta rozprawy lub z inicjatywy dziekana (przewodniczącego posiedzenia rady) po zakończeniu publicznej obrony rozprawy, podczas posiedzenia niejawnego rady.

3. Kryteria wyróżnienia

Jako kryteria wyróżnienia należy uwzględnić i przedyskutować następujące elementy przewodu:

- a) szczególną oryginalność obiektu badań lub metod badawczych oraz poważne znaczenie rozprawy dla nauki lub znaczenie rezultatów badawczych dla praktyki przemysłowej lub gospodarki,
- b) metodycznie wzorową i erudycyjnie błyskotliwą prezentację rozprawy,
- c) oceny z trzech egzaminów doktorskich.

4. Proces wyróżnienia rozprawy

Wyróżnienie rozprawy przez radę odbywa w trybie głosowania tajnego.